

De kunstenaar van de maand

Hoeveel geluk schep ik met mijn werk

Jan Wessendorp luchtte zijn hart

In samenwerking met de Stichting Etcetera en het gemeentemuseum Het Markiezenhof zal het Kunstenaars Kollektief van Bergen op Zoom werkstukken tonen op een tentoonstelling in het Markiezenhof en Etcetera. Op vrijdag 17 mei a.s. zal deze tentoonstelling worden geopend door Drs. L. v.d. Laar, burgemeester van Bergen op Zoom, 's avonds om half negen in het Markiezenhof. Aan deze tentoonstelling werken mee de kunstenaars van het Kunstenaars Kollektief: Guido Hommes, John van Kooten, Michel Kuypers, Anton van Meurs, Martha van Meurs, Hein Vree, Jan Wessendorp, Louis Weyts. Deze tentoonstelling blijft geopend tot en met 31 mei a.s. Openingstijden: Van 10—12 uur en van 2 tot 5 uur.

We waren daar direkt gastvrij ontvangen door de heren Sanders en Meynsbergen. De groep stelt zich weerbaar en strijdbaar op om eigentijdse kunst te stimuleren in het Bergse culturele leven!

Volgens Jan Wessendorp wordt door de gemeente Bergen op Zoom tot nu toe aan de moderne kunst te weinig gedaan, er wordt naar verhouding eigenlijk alleen iets gedaan aan historische kunst, met name in het Markiezenhof, een deel, dat geweldig in de gemeentebegroting hakt!

Hij vertelt: „Voor dit soort cultuur werd b.v. meer dan f 100.000,- uitgetrokken voor aankopen van historische kunst, terwijl voor de aankoop van moderne of eigentijdse kunst een bedrag van ...f 500,- beschikbaar was!“

Onlangs werd het Kunstenaars Kollektief uitgenodigd door het Markiezenhof en Etcetera om het vijf-jarig bestaan van het gemeentemuseum en het tienjarig bestaan van de kunstzaal te vieren met een tentoonstelling, in het Markiezenhof. Aanvankelijk had het Kunstenaars Kollektief Bergen op Zoom geweigerd hieraan mee te werken, mede om stelling te nemen tegen het Gemeentelijk Kultuurbeleid

Jan Wessendorp: „Tenslotte kozen we voor een „Protest ten toonstelling“! Hiermee willen we het falende cultuurbeleid van de gemeente aantonen. Want waar goede wil aanwezig schijnt bij de man die de portefeuille van cultuur beheert, blijkt, dat de betreffende wethouder de knip dicht houdt! Maar een mens kan nu eenmaal bij brood alleen niet leven en daarom zou het zeker de moeite waard zijn in deze welvaartsmaatschappij, wanneer Bergen op Zoom in deze nu eens niet achter zou blijven!“ Het Kunstenaars Kollektief is overigens wel bijzonder vereerd, dat burgemeester Van de Laar de tentoonstelling op vrijdagavond 17 mei a.s. komt openen! Precies te 20.30 uur!

Veertien dagen zal de tentoonstelling te bezichtigen zijn. Een ander zeer van Jan Wessendorp is, dat onze gemeente achterblijft bij het toepassen van de z.g. anderhalf-percent-regeling. Dat houdt in, dat bij openbare gebouwen 1 1/2 % van de bouwsom gereserveerd wordt voor aankoop van kunstwerken.

„Nadat de Stoelemaat gebouwd was heeft de gemeente Bergen op Zoom met die 1 1/2% van de bouwsom nog niets gedaan,“ is de beschuldiging van de kunstschilder, die bovendien zelf in de cultuurcommissie zitting heeft. „En op vragen door mij in die cultuurcommissie gesteld ois daar steeds een ontwijkend antwoord gegeven. En...er liggen nog zo vele projecten als deze!“

Vraag: Vindt u als lid van de cultuurcommissie, dat er in deze commissie voldoende inspraak bestaat voor u?“

Jan Wessendorp: „Er wordt niet bepaald te weinig gebruik gemaakt van de specifieke kennis en vaardigheid van de commissieleden. Je hebt de indruk dat burgemeester en wethouders adviezen klaarmaken, die door de commissie alleen mogen worden goedgekeurd, terwijl diezelfde commissie voor die adviezen verantwoordelijk wordt gesteld! Daarom zou het goed zijn als die studiegroepen binnen de cultuurcommissie eens van de grond kwamen, die door een gemeenteraadslid indertijd zijn voorgesteld. Deskundigheid in deze is immers niet alleen belangrijk, maar bitter noodzaak!“

De gehele maand mei hangt er een bijzonder zelfportret in de hal van het stadhuis van Bergen op Zoom. Het is van de hand van Jan Wessendorp, Bergens kunstschilder, 33 jaar oud, wel bekend door zijn vele activiteiten in het Bergse culturele leven. Maar wie en hoe is hij in zijn werk? Dat trachten we te weten te komen in zijn atelier-woning, een eigenhandig gerestaureerd pand aan de Zuidzijde Haven, waar hij woont met zijn vrouw en 2 honden. „Dit zelfportret is geschilderd in de spiegel in een half uur tijd!“, vertelt de blond gebaarde artist, een vriendelijk en op bepaald gebied nuchter denkend mens met maatschappelijke betrokkenheid voor zijn omgeving. „Er was eerst wel wat verzet om deel te nemen aan het initiatief van conservator J. v. Mosseveld van het gemeentemuseum, om amateurs en beroepsmensen te laten deelnemen aan een dergelijke expositie.“ Onze gastheer bedoelt hier inderdaad het tentoonstellen gedurende een maand van een kunstwerk, vervaardigd door een Bergense kunstenaar. Men was nl. van mening, dat het beroepsbelang daarmee geschaad werd. Hij licht dat zelf nader toe:

„Het is voor een buitenstaander amelijk vaak zeer moeilijk het rk te beoordelen, of dit van beroeps- of amateuristische intentie te „scheiden“. Nu geldt sinds lang ons advies, om beroepsmensen, die door officiële instanties en uitgenodigd om te exposeren hang- of staangeld te betrouwen, aanvankelijk werd dit door de nte Bergen op Zoom geweezodat de beroepsartisten bij de tweede ronde aanvankelijk voor verdere medewerking bedankten. Gelukkig is toen een oplossing gevonden en nu doen de elf beroepskunstenaars van het Kunstenaars Kollektief hieraan weer mee.“ Natuurlijk komt de vraag: „Schildert u altijd zo snel, dat een werkstuk als dit gereed komt in een half uur?“

Jan Wessendorp ontkent dit zeer nadenkend maar overtuigd.

„Meestal doe ik veel langer over een schilderstuk. Er zijn namelijk twee manieren van werken: de ene is de studie naar de natuur, korte schetsen, een snellere manier van werken dus. Maar daarnaast komt dan het belangrijkste: het verwerken van de snelle studie in het schilderij, dat tot in de kleinste details wordt afgewerkt! Vooral het verwerken van motieven neemt tijd in beslag!“

Vraag: Is de manier van er over na te denken, er dieper op in te gaan? Jan Wessendorp zegt: „Schilders zijn geen denkers, want dan zouden ze boeken gaan schrijven. Voor een schilder is het volgens mij een onbewust proces: langzaam onder het schilderen zelf komt het afstand nemen. Daardoor kun je er over gaan denken. Het begint met een idee: wat en waarom schilder je. Dat is volgens mij onbewust. Vertellen kun je alleen hoè je bezig bent. Dat is de wijze van werken. Het hele proces is dan samen te vattenn, b.v. Hoe schilder ik Wat. Dat kan zowel uiterlijk als innerlijke „realiteit“ gestalte geven“ zijn. Bij een stuk uiterlijke werkelijkheid vraag je je af:

zijn hoofd te gooien! In zo'n geval zal de kunstschilder datzelfde kopje anders schilderen! Hij zal dan andere technische middelen kiezen bijvoorbeeld!“

hier sluiten de vragen over het zo moeilijk „begrijpen“ van moderne kunst op aan, maar de kunstenaar Wessendorp weet dit op een bepaalde manier duidelijk te maken.

„De consument, als ik dit woord hier voor het aanschouwen van een modern kunstwerk mag gebruiken, waardeert in kunst vooral dat gene, dat hij zelf niet kan. Hij wil daar ook voor betalen. Maar voor dit soort publiek is de ware vaardigheid niet altijd zichtbaar! Dat kan alleen, wanneer men gevoelig is geworden voor dit soort zaken door kennismaking en opvoeding. De werkelijke vaardigheid van de moderne schilder is in feite de wijze waarop hij met zichzelf en de situatie om heen heen bezig is. En dat is voor velen nog onzichtbaar! Men gelooft er soms eenvoudig nog niet in!“

Aan de grote uitnodigende vierkante tafel, in de gemakkelijk zittende moderne half metalen, half rieten stoelen overdenken we het lot van de mensen van onze consumptiemaatschappij, een soort hypnose waarin de mens van deze tijd gevangen schijnt en waarin het alleen belangrijk lijkt wat je doet. Terwijl het minstens zo belangrijk moet zijn hoe we werken, hoe we zelf groeien als persoon in het werk, dat we brengen. en een stokpaardje van Jan Wessendorp is daarom: „Hoeveel geluk schep ik ermee? Het geluk, dat ik met dit schepend werk alleen al voor mezelf vergaar tracht ik over te brengen op anderen en ik hoop daar echt in te kunnen slagen!“

In het allereerste begin van zijn leven leek dat geluk de kleine Jan niet zo erg toe te lachen, want hij werd geboren in oktober 1940 in Soerabaja en verbleef van zijn eerste tot vijfde jaar in een Japane-

demie voor Beeldende Kunsten in Den Haag kreeg hij les van R.P. Citroen en Rein Drayer, aan de school voor Fotografie en Fototechniek in de residentie studeerde hij onder leiding van Hugo Liebe.

Mevrouw Wessendorp toont dan een zelfportret van haar man als tienjarige. Opmerkelijk hoe het kind zo jong al zoveel werk wist te maken van kleuren en schaduwen. Zij bevestigt: „t Zat er al jong helemaal in, dat schilderen!“

Al pratende ontdekken we de plezierige kontaktuele eigenschappen, die deze kunstenaar bezit. En dit komt dan ook tot uiting in zijn vele nevenfuncties. Zo is hij als part-time creatief therapeut bij het Psychiatrisch Ziekenhuis Vrederust werkzaam. Daar wordt de creativiteit vooral aangewend tot vorming van de persoonlijkheid en de bewustwording van eigen gedrag en motieven.

Dan is hi docent voor de schildergroep van het Kreatief Centrum „De Kraal“. De schildersgroep is daar naast de textielverwerkers de grootste. Op dit Kreatief Centrum zullen dan ook in het komende seizoen 2 avonden aan de schildersgroep worden gewijd, namelijk één technische avond, waarin modeltekenen en schilderen geoefend zal worden en één vrije avond voor diegenen, die al gemotiveerd zijn tot een eigen vorm van bezig zijn. „De Kraal“ ligt Jan Wessendorp wel zeer na aan het hart.

„Men komt vaak naar het Kreatief Centrum met de gedachte, dat schilderen te leren is als breien, d.w.z. het aanleren van altijd toepasbare routinehandelingen. Maar juist bij creatief bezig zijn bestaan er geen routinehandelingen: elk moment is uniek en beslissingen die je neemt voor dat moment. Het kan dus even teleurstellend zijn wanneer men daat alleen een schoolse opleiding verwacht. Maar het is zuiver het stimuleren van de creativiteit in ieder afzonderlijk. Gelukkig zijn de mensen, die doorzetten, allemaal enthousiast over de mogelijkheden, die zij in zichzelf ontdekken!“ Verder is Jan Wessendorp lid van het Kunstenaars Kollektief van Bergen op Zoom. Dit Kunstenaars Kollektief is gegroeid uit de vroegere vereniging „Het Markiezenhof“, die tien jaar geleden bestond. Nu werd daar opnieuw leven in geblazen door de Bergse kunstschilder Anton van Meurs.

„Het is een belangengroep, waarvan de leden niet bij elkaar zijn op grond van kwaliteit van het werk